

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษา

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นการศึกษาวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive Research) โดยการเก็บข้อมูลใช้แบบสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth interview) เพื่อศึกษาความคาดหวังการดูแลทางด้านกาย จิต และสังคมของผู้ป่วยโรคปอดอุดกั้นเรื้อรังจากทีมเยี่ยมบ้าน โรงพยาบาลแม่ข่าย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรคือผู้ป่วยโรคปอดอุดกั้นเรื้อรัง โดยที่ผู้ป่วยโรคปอดอุดกั้นเรื้อรัง เป็นผู้ป่วยที่ได้รับการรักษาจนพ้นระยะวิกฤต และรับเข้าโครงการเยี่ยมบ้านของโรงพยาบาลแม่ข่าย จังหวัดเชียงใหม่ โดยผู้ป่วยโรคปอดอุดกั้นเรื้อรัง ที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีอายุมากกว่า 60 ปีขึ้นไป ไม่กำหนดเพศ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา หรือรายได้ของครอบครัว

การเลือกกลุ่มตัวอย่าง เป็นการเลือกแบบเฉพาะเจาะจง จำนวน 10 ราย โดยกำหนดคุณสมบัติของกลุ่มตัวอย่างดังต่อไปนี้

1. เป็นผู้ป่วยที่ได้รับการวินิจฉัยจากแพทย์ว่าเป็นผู้ป่วยโรคปอดอุดกั้นเรื้อรังและประเมินแล้วผ่านเกณฑ์การเยี่ยมบ้านของทีมเยี่ยมบ้าน โรงพยาบาลแม่ข่าย
2. ไม่มีปัญหาเรื่องการสื่อสาร สามารถพูดคุยสื่อสารได้เข้าใจ
3. ยินดีให้ความร่วมมือในการศึกษาวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นแบบสัมภาษณ์ความคาดหวังสำหรับกลุ่มตัวอย่างผู้ป่วยโรคปอดอุดกั้นเรื้อรัง โดยมีเครื่องมือที่สำคัญคือ ผู้ตัววิจัย ซึ่งมีเป็นหนึ่งในบุคลากรทีมเยี่ยมบ้าน โรงพยาบาลแม่ข่าย ที่มีประสบการณ์การทำงานเกี่ยวกับการดูแลผู้ป่วยโรคปอดอุดกั้นเรื้อรังมา 5 ปี ซึ่งตลอดระยะเวลาในการทำงานมาได้มีการลงพื้นที่ และได้พูดคุยกับผู้ป่วยโรคปอดอุดกั้นเรื้อรังมาโดยตลอด นอกจากนี้ยังได้นำแนวคิดการวิเคราะห์เหตุการณ์สำคัญมาใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล และนำข้อมูลที่ได้มาสร้างแบบสัมภาษณ์ จากนั้นนำแบบสัมภาษณ์ที่ได้ไปใช้ และนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ (ตามวิจัยคุณภาพ)

การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

เครื่องมือที่ผู้ศึกษาได้สร้างนั้น พัฒนาจากการทบทวนวรรณกรรมและเอกสารที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย ได้รับการตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา โดยให้ผู้เชี่ยวชาญด้านการให้บริการในคลินิกโรคปอดอุดกั้นเรื้อรัง 1 ท่าน ผู้เชี่ยวชาญด้านการบริการชุมชน 1 ท่าน ผู้เชี่ยวชาญด้านการฟื้นฟูผู้ป่วยโรคปอดอุดกั้นเรื้อรัง 1 ท่าน ภายหลังได้รับข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ นำข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะมาทำการปรับแก้ไขเพิ่มเติม แล้วจึงนำไปทดลองใช้กับผู้ป่วยโรคปอดอุดกั้นเรื้อรัง ในคลินิกโรคปอดอุดกั้นเรื้อรัง โรงพยาบาลแม่ข่ายที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 2 ท่าน แล้วจึงนำมาปรับปรุงแก้ไขให้สมบูรณ์ก่อนนำมาใช้จริง

การพิทักษ์สิทธิของกลุ่มตัวอย่าง

การศึกษาครั้งนี้ดำเนินการศึกษาหลังจากได้จัดทำหนังสือและส่งโครงการการค้นคว้าแบบอิสระเพื่อขอความเห็นชอบในการศึกษาวิจัยต่อคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัย หลักสูตรสาธารณสุขศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ และได้รับการอนุญาตจากผู้อำนวยการโรงพยาบาลแม่ข่ายเพื่อขออนุญาตในการเก็บข้อมูล ผู้ศึกษาจะทำการชี้แจงวัตถุประสงค์ของการทำการศึกษาให้กลุ่มตัวอย่างทราบ ขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูล และอธิบายให้กลุ่มตัวอย่างได้เข้าใจถึงประโยชน์ที่จะได้รับจากการศึกษา การศึกษาครั้งนี้ขึ้นอยู่กับความสมัครใจของกลุ่มตัวอย่าง ชี้แจงถึงขั้นตอนในการเก็บข้อมูลและการทำแบบประเมิน ข้อมูลที่ได้รับถือเป็นข้อมูลที่มีคุณค่าและเป็นประโยชน์ต่อการศึกษาครั้งนี้ ซึ่งผู้ศึกษาจะเก็บไว้เป็นความลับ ไม่มีการเผยแพร่เพื่อให้เกิดผลกระทบ หรือผลเสียหายใดๆต่อผู้ให้ข้อมูล และนำไปใช้ประโยชน์ในการศึกษาเท่านั้น และได้ให้เซ็นชื่อในใบแบบฟอร์มยินยอมเข้าร่วมการศึกษา

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การศึกษาครั้งนี้ผู้ศึกษาได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง ตามขั้นตอน ดังนี้

1. ขออนุมัติหนังสือขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูล
2. นำหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย ถึงผู้อำนวยการ โรงพยาบาลแม่ข่าย และขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้
3. ผู้ศึกษาชี้แจง เพื่อทำความเข้าใจวัตถุประสงค์ของการศึกษา
4. ผู้ศึกษาอธิบายการพิทักษ์สิทธิแก่กลุ่มตัวอย่าง

5. ผู้ศึกษาดำเนินการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างโดยใช้แบบสัมภาษณ์ ทำการบันทึกข้อมูลระหว่างการสัมภาษณ์ด้วยแบบบันทึกข้อมูลสนาม เทปบันทึกเสียง และกล้องถ่ายรูป
6. ผู้ศึกษานำแบบสัมภาษณ์จากแบบบันทึกข้อมูลสนามและการถอดเทป มาตรวจสอบความสมบูรณ์ และความถูกต้อง เพื่อนำมาวิเคราะห์ ข้อมูลต่อไป
7. จัดทำรายงานฉบับสมบูรณ์

การตรวจสอบคุณภาพข้อมูล

ใช้เทคนิคการตรวจสอบข้อมูลแบบสามเส้า (Triangulation) โดยข้อมูลเดียวกันทำการตรวจสอบซ้ำจากแหล่งที่มามากกว่า 1 แหล่ง ด้วยวิธีการที่ต่างกันมากกว่า 1 วิธี ซึ่งข้อมูลที่ได้ต้องให้ผลสอดคล้องกัน เช่น ถ้าการสัมภาษณ์ผู้ให้สัมภาษณ์ต่างเวลากัน ข้อมูลที่ได้ต่างกันหรือไม่ ทำโดยการสังเกตหรือการสัมภาษณ์ของผู้ให้สัมภาษณ์คนเดิมในเวลาที่แตกต่างกัน

การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลโดยการจำแนกข้อมูล (typological analysis) เป็นการนำข้อมูลพื้นฐานที่เก็บรวบรวมได้มาจำแนกหมวดหมู่ตามคุณลักษณะที่ข้อมูลมีอยู่ร่วมกันและนำมาเป็นข้อมูลพื้นฐานเพื่ออธิบายสาเหตุและปรากฏการณ์ต่างๆที่เกิดขึ้นเพื่อให้ผลการวิเคราะห์น่าเชื่อถือและถูกต้อง ร่วมกับการวิเคราะห์แบบอุปนัย เป็นวิธีการที่ผู้วิจัยประมวลความคิดจากข้อมูลรูปธรรมและปรากฏการณ์ที่มองเห็น เช่น การประกอบอาชีพ แบบแผนการดำเนินชีวิตในสังคมนั้นๆ เป็นต้น เมื่อเก็บข้อมูลเชิงรูปธรรมแล้วนำมาสร้างข้อสรุปเพื่อตอบวัตถุประสงค์งานวิจัยต่อไป

สถานที่ใช้ในการดำเนินการศึกษาและรวบรวมข้อมูล

เขตอำเภอแม่เฒ่า จังหวัดเชียงใหม่